

EUROOPA PARLAMENT

2009–2014

Õiguskomisjon

2013/2114(INI)

9.10.2013

RAPORTI PROJEKT

Isiklikuks tarbeks kopeerimise maks
(2013/2114(INI))

Õiguskomisjon

Raportöör: Françoise Castex

PR_INI

SISUKORD

lk

EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK.....3

EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

isiklikuks tarbeks kopeerimise maksu kohta (2013/2114(INI))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2001/29/EÜ autoriõiguse ja sellega kaasnevate õiguste teatavate aspektide ühtlustamise kohta infoühiskonnas,
 - võttes arvesse ettepanekut võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv autoriõiguse ja autoriõigusega kaasnevate õiguste kollektiivse teostamise ning muusikateoste internetiõiguste multiterritoriaalse litsentsimise kohta siseturul (COM(2012)0372),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikleid 4, 6, 114 ja 118,
 - võttes arvesse Euroopa Liidu Kohtu otsuseid, eriti kohtuasjades C-467/08, Padawan / SGAE, 21. oktoober 2010, C-457/11 – C-460/11, VG Wort / Kyocera Mita e. a., 27. juuni 2013 ja C-521/11, Austro Mechana / Amazon, 11. juuli 2013,
 - võttes arvesse komisjoni 24. mai 2011. aasta teatist „Intellektuaalomandiõiguse ühtne turg loovuse ja innovatsiooni soodustamiseks, et tagada Euroopas majanduskasv, kvaliteetsete töökohtade loomine ning kõrgetasemelised tooted ja teenused” (COM(2011)0287),
 - võttes arvesse komisjoni 18. detsembri 2012. aasta teatist infosisu kohta digitaalsel ühtsel turul (COM(2012)0789),
 - võttes arvesse 31. jaanuari 2013. aasta vahendamise soovitusi isiklikuks tarbeks kopeerimise ja reprograafia tasude kohta,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 48,
 - võttes arvesse õiguskomisjoni raportit (A7-0000/2013),
- A. arvestades, et kultuur ja looming on nii varasema kui ka praeguse Euroopa identiteedi aluseks; arvestades, et neil on tulevikus väga tähtis roll Euroopa Liidu majanduslikus ja sotsiaalses arengus;
- B. arvestades, et kultuurisisul on väga tähtis roll digitaalmajanduses; et Euroopa digitaalne areng tulevikus sõltub mitmekülgse ja kvaliteetse kultuurisisu pakkumisest; et konsultatsioonidest ja erinevatest sõltumatutest uuringutest on ilmnenu, et kultuuri- ja loomesektor seisab silmitsi ühiste probleemidega, mis on seotud digitaal tehnoloogiale üleminekuga ja üleilmastumisega, samuti rahaliste raskustega ning et sellistele probleemidele lahenduse leidmine nõuab tegevust liidu tasandil;
- C. arvestades, et digitaal tehnoloogiale üleminek avaldab väga suurt mõju sellele, kuidas kultuuriväärtusi toodetakse, levitatakse, turustatakse ja tarbitakse; et turustuskulude vähenemine ja uute turustuskanalite tekkimine võib lihtsustada ligipääsu teostele ja kultuurile ja parandada kultuuriteoste ringlust kogu maailmas;

- D. arvestades, et ettepanek võtta vastu direktiiv autoriõiguse ja sellega kaasnevate õiguste kollektiivse teostamise kohta, mille üle peetakse hetkel läbirääkimisi, tugevdab autoriõiguste haldamise mudelit ja pöörab erilist tähelepanu kollektiivse esindamise organisatsioonide poolt õiguste valdajatele antud, jagatud ja makstud rahavoogude kasutamise läbipaistvusele, sealhulgas isiklikuks tarbeks kopeeritud teoste eest;
- E. arvestades, et direktiiv 2001/29/EÜ lubab liikmesriikidel näha ette reprodutseerimisõiguse erandit või piirangut teatud liiki heli-, visuaalse- ja audiovisuaalse materjali isiklikuks kasutamiseks reprodutseerimise jaoks koos õiglase hüvitisega, ja lubab tarbijatel riikides, kus kõnealune piirang on kohaldatud, paljundada piiranguteta oma muusikarepertuaari ja audiovisuaalset andmekandjat või multimeedia materjali kellelegi teisele niipalju, kui soovitakse, ilma õiguste valdaja käest luba küsimata niikaua, kui see on mõeldud isiklikuks tarbimiseks; arvestades, et maksu arvestamise aluseks peaks olema asjaomasest isiklikuks tarbeks kopeerimisest tuleneda võiva kahju suurus õiguste valdajale;
- F. arvestades, et isiklikuks tarbeks kopeerimisest saadavate maksude kogusumma on peale direktiivi 2001/29/EÜ jõustumist 23 liikmesriigis 28st enam kui kolmekordistunud ja moodustab praegu Euroopa komisjoni hinnangul üle 600 miljoni euro; arvestades selle summa tähtsust loovisikute jaoks;
- G. arvestades, et kõnealused maksud moodustavad tavapäraste ja digitaalsete andmekandjate ja salvestusseadmete tootjate ja importijate käibest väikese osa;
- H. arvestades tavapäraste ja digitaalsete andmekandjate ja salvestusseadmete tootjate ja importijate arvukaid kohtuvaidlusi riiklikul ja Euroopa tasandil pärast direktiivi 2001/29/EÜ jõustumist;
- I. arvestades, et direktiiv 2001/29/EÜ ja Euroopa Liidu Kohtu praktika ei sunni liikmesriike tagama õiguste valdajatele otsemakset kõikide isiklikuks tarbeks tehtud kopeerimiste eest; arvestades, et liikmesriikidel on suur otsustusvabadus näha ette, et osa kõnealusest hüvitisest antakse kaudsel viisil;
- J. arvestades, et isiklikuks tarbeks mõeldud kopeerimise maksu tasub tarbija andmekandja või salvestamis- ja hoiustamisteenuste ostmisel ja et klientidena on neil õigus teada maksude olemasolust ja kogusest;
- K. arvestades, et andmekandjate ja materjalide hind ei sõltu ELis kohaldatavate isiklikuks tarbeks kopeerimise maksude erinevast määrast; arvestades Hispaania näidet, mis näitas, et isiklikuks tarbeks kopeerimise maksude kaotamine 2012. aastal ei avaldanud andmekandjate ja materjali hinnale mingit mõju;
- L. arvestades isiklikuks tarbeks kopeerimise maksude mudelite ja maksukogumise määra erinevusi ning selle mõju tarbijatele ja ühtsele turule; arvestades, et on soovituslik rajada Euroopa raamistik, mis tagaks võrdsed tingimused õiguste valdajatele, tarbijatele, vahendite tootjatele ja importijatele ning teenuseosutajatele kogu liidus;
- M. arvestades, et liikmesriikide kohaldatavad maksuvabastus- ja hüvitamismehhanismid kutsealase kasutamise eest ei ole kaugeltki rahuldavad ja et teatud liikmesriikides ei ole õiguslaseid otsuseid kohaldatud;

- N. arvestades, et internetis müüdava muusikaga seoses tahetakse isiklikuks tarbeks kopeerimise maks asendada litsentsi määramise tavaga;

Õiglase süsteemi ajakohastamine ja ühtlustamine

1. tuletab meelde, et kultuurisektor hõlmab 5 miljonit töökohta ja annab 2,6% ELi SKPst; et see on üks peamisi Euroopa majanduskasvu käivitajaid ning uute ja mitte ümberpaigutatavate töökohtade allikas, mis soodustab innovatsiooni ja on tõhusaks viisiks praeguse majanduslanguse vastu võitlemiseks;
2. rõhutab, et isiklikuks tarbeks kopeerimise maks ja eriti lavakunsti litsentsitasud on eelarve kärpeperioodil kultuurisektorile väga oluline sissetulekuallikas;
3. leiab, et isiklikuks tarbeks kopeerimise süsteemi näol on tegemist hea ja tasakaalustatud süsteemiga isiklikuks tarbeks kopeerimise õiguse ja õiguste valdaja õiglase hüvitise vahel, mida oleks arukas säilitada;
4. toonitab, et suured erinevused riiklikes maksusüsteemides, eriti seoses toodete liikidega, mille suhtes maksud kehtivad, ning maksude määra, võivad viia konkurentsi moonutamiseni ja võimaluseni valida siseturul meelepärane kohtualluvus (*forum shopping*);
5. kutsub liikmesriike üles kokku leppima isiklikuks tarbeks kopeerimise maksu ühises määratluses, nõustuma, milliste toodete suhtes maks kehtib, ja ühtlustama läbirääkimisi isiklikuks tarbeks kopeerimise osakaalu küsimuses; kutsub komisjoni üles neid protsesse toetama;

Ühtlase maksukogumise, tarbijate jaoks suurema läbipaistvuse ja tõhusama hüvitamise suunas

6. rõhutab, et isiklikuks tarbeks kopeerimise maksu tuleb kohaldada kõikidele seadmetele, andmekandjatele ja teenustele, mille hind sõltub isiklikuks tarbeks kasutatavate teoste salvestusmahust ja hoiustusvõimsusest;
7. arvab, et isiklikuks tarbeks kopeerimise maksu tuleb koguda tootjate ja importijate tasandil; lisab, et maksukogumise üleandmine jaemüüjate tasandile kujutaks liiga suurt halduskoormust väikese ja keskmise suurusega jaemüügiettevõtetele ja kollektiivse esindamise organisatsioonidele;
8. soovib piiriüleste tehingute korral koguda isiklikuks tarbeks kopeerimise maksu liikmesriigis, kus kõnealune toode turule lasti ja seejärel lasta sel siseturul vabalt liikuda ilma lisamaksudeta;
9. on sellega seoses arvamusel, et ühe liikmesriigi maksuamet ei peaks nõudma isiklikuks tarbeks kopeerimise maksu, kuna samasugust maksu võib olla juba kogunud teine liikmesriik;
10. palub liikmesriikidel koos kõigi huvitatud isikutega lihtsustada maksude õiglaselt kindlaksmääramise protseduure, et tagada maksude objektiivsus;

11. rõhutab vajadust selgitada tarbijatele isiklikuks tarbeks kopeerimise süsteemi tähtsust loovisikute tasustamisel ja kultuuri levitamisel; kutsub liikmesriike ja õiguste valdajaid üles asendama oma piraatlusevastaseid kampaaniaid „positiivsete” kampaaniatega isiklikuks tarbeks kopeerimise maksu eeliste kohta;
12. arvab, et tarbijaid tuleb teavitada maksude suurusest, mida nad tasuvad; soovib komisjonil ja liikmesriikidel selles küsimuses alustada konsultatsioone tootjate, importijate, jaemüüjate ja tarbijaühendustega, et kujutada antud teavet pakenditel ja niipalju kui võimalik tarbijate ostuarvetel ja kassatšekkidel;
13. soovib liikmesriikidel kehtestada läbipaistvam maksuvabastuse süsteem kutsealase kasutuse eest;
14. palub liikmesriikidel kehtestada tõhus isiklikuks tarbeks kopeerimise maksu hüvitamise kava, kui andmekandjaid kasutatakse kutsealaselt;

Assigneeringute läbipaistvus ja kultuuripoliitika

15. väljendab heameelt ettepaneku üle võtta vastu direktiiv autoriõiguse ja sellega kaasnevate õiguste kollektiivse teostamise kohta, mille üle peetakse hetkel läbirääkimisi ja mis soovib parandada kollektiivse esindamise organisatsioonide poolt õiguste valdajatele antud, jagatud ja makstud rahavoogude kasutamise läbipaistvust, eelkõige iga-aastase läbipaistvusaruande avaldamise kaudu, mis sisaldab erireportit kogutud summade sotsiaalsel ja kultuurilisel eesmärgil kasutamise kohta;
16. kutsub liikmesriike üles tagama suuremat läbipaistvust summade eraldamisel, mis on kogutud isiklikuks tarbeks kopeerimise maksust;
17. palub liikmesriikidel näha ette, et isiklikuks tarbeks kopeerimise maksust saadavatest tuludest kasutataks vähemalt 25% loometegevuse ja lavakunsti toetamiseks;
18. kutsub liikmesriike üles avaldama avatud ja tõlgendatavate andmetega vormingus aruandeid kõnealuste assigneeringute kohta;
19. soovib kultuuriürituste ja lavakunsti sündmuste korraldajatel ning isiklikuks tarbeks kopeerimise maksust tulusaajatel kõnealustest toetustest oma publikut teavitada;

Kaitsvad tehnilised meetmed

20. tuletab meelde, et isiklikuks tarbeks kopeerimise erand lubab tarbijatel vabalt paljundada oma muusikalise või audiovisuaalse andmekandja materjali kellelegi teisele ilma õiguste valdaja käest luba küsimata seni, kuni see on mõeldud isiklikuks tarbimiseks;
21. palub kaitsvate tehniliste meetmete kaotamist, mis põhjustavad isiklikuks tarbeks kopeerimise süsteemis tasakaalustamatust kopeerimisõiguse ja õiguste valdaja õiglase hüvitise vahel;

Litsentsid

22. tuletab meelde, et ainuõiguste kohaldamine ei taga õiguste valdajatele ja eelkõige

esitajatele õiglast ja nende teoste kasutamisega saadava tuluga proportsionaalset tasu;

23. märgib, et hoolimata püsivast juurdepääsust internetiteoste, on allalaadimise, salvestamise ja isiklikuks tarbeks kopeerimise tava väljaspool interneti keskkonda kasutamiseks jätkuvalt elujõuline; arwab, et seetõttu ei peaks isiklikuks tarbeks kopeerimise maksu litsentsisüsteemiga asendama;
24. rõhutab seetõttu, et internetiteenuste puhul ei tohi lepingujärgseid lubasid seada kõrgemale isiklikuks kasutamiseks kopeerimise erandist;

Digitaalkeskkonna uued ärimudelid

25. arwab, et kaitstud teoste isiklikuks tarbeks kopeerimine pilveteenuste kaudu võib omada sama eesmärgi, kui kopeerimine traditsiooniliste ja/või digitaalsete andmekandjate ja salvestusseadmetega; leiab, et sel juhul peaksid isiklikuks tarbeks kopeerimise hüvitismehhanismid sellised koopiaid arvesse võtma;
26. palub komisjonil hinnata mõju, mida pilveteenused, mis pakuvad isiklikuks kasutamiseks reprodutseerimise ja salvestamise võimalust, avaldavad isiklikuks tarbeks kopeerimise süsteemile, eesmärgiga teha kindlaks, kuidas tuleks kaitstud teoste isiklikuks tarbeks kopeerimist hüvitismehhanismides arvesse võtta;
27. palub komisjonil ja liikmesriikidel uurida võimalust seadustada teoste jagamine mittekaubanduslikul eesmärgil, et võimaldada tarbijatele juurdepääsu väga mitmekülgele sisule ja tegelikku valikut kultuurilises mitmekesisuses;
28. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile ning liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele.